

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

دوره: دکتری

رشته: هنرهای اسلامی

گروه: هنر و معماری

کمیته: هنرهای کاربردی

شورای تحول و ارتقاء علوم انسانی

مصوبه جلسه شماره ۸۶۰ مورخ ۹۴/۰۲/۱۹ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

برنامه درسی دوره دکتری رشته هنرهای اسلامی

گروه: هنر و معماری
رشته: هنرهای اسلامی
دوره: دکتری

کمیته تخصصی: هنرهای کاربردی
گرایش: -

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی، در هشتصد و شصت و ششمین جلسه مورخ ۱۹/۰۲/۹۴، با برنامه درسی دوره دکتری رشته هنرهای اسلامی پیشنهادی شورای تحول و ارتقاء علوم انسانی موافقت کرد.

این برنامه به مدت ۵ سال در کلیه دانشگاه ها و مؤسسات آموزشی عالی قابل اجرا می باشد.

مجتبی شریعتی نیاسر
نایب رئیس شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

عبدالرحیم نوه ابراهیم
دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

ر.ن.ا

بسمه تعالی

برنامه دوره دکتری هنرهای اسلامی

تعریف

دوره دکترای هنر اسلامی، یکی از دوره‌های آموزشی و پژوهشی در سطح تحصیلات تکمیلی نظام آموزش عالی است که بعد از دوره کارشناسی ارشد آغاز و به اعطای مدرک رسمی دانشگاهی در مقطع دکترا منجر می‌شود. راه اندازی رشته دکترای هنر اسلامی با توجه به این حقیقت است که هنر اسلامی متأثر از جهان بینی اسلامی می‌باشد و هنرمند مسلمان در این اثر هنری، مهارت فنی را با معرفت دینی در می‌آمیزد. کار هنری او علاوه بر ایجاد تفاهم و تعامل در صورت و معنا، به نیازهای مادی و روحی انسان هم توجه دارد، این مقوله می‌تواند از اهم برنامه های گروه هنر آموزش عالی باشد. مطمئناً راه اندازی این رشته در جهت هویت بخشیدن به فرهنگ و هنر جامعه اسلامی بسیار راهگشا خواهد بود. هنر اسلامی به دلیل ویژگی های خاص خود، ارزش و اعتبار بسیار زیادی را در عرصه فرهنگی و تمدن جهانی به خود معطوف کرده است. مواردی از قبیل حضور همه جانبه آن در جامعه ی اسلامی و مردمی بودن آن، ارزش های محتوایی و شاخصه های زیباشناسی آن و ... باعث شده است تا بسیاری از مستشرقین در این زمینه تحقیق و تفحص وسیعی انجام دهند. بسیاری از کشورهای جهان اسلام که سهم کمتری در شکل گیری هنر اسلامی داشته اند، از مدت ها پیش در سطح دکترای تخصصی به آموزش این هنر در دانشگاه های معتبر خود پرداخته اند. ناگفته نماند که دانشگاه های معتبر غربی از قبیل آکسفورد، کمبریج، نیویورک و ... مدتها پیشتر به تدریس و

پژوهش هنرهای اسلامی مشغول هستند. با اینحال این رشته در عرصه آموزش های آکادمیک ایران، رشته ایی نوپا بوده و عمر آن کمتر از یک دهه می باشد.

هدف:

هنر اسلامی بی تردید یکی از جریان های ماندگار تاریخ هنر جهان است. و در این میان کشور عزیزمان ایران، سهم بسیار تعیین کننده ایی در شکل گیری و تداوم این هنر عهده دار بوده است. با این وجود همچنان که بالاتر اشاره شد، امروزه محافل آموزشی و تحقیقاتی ایرانی نقش در خور شانی در عرصه جهانی و حتی منطقه ایی مطالعات و سیاست گذاری در حوزه هنرهای اسلامی را بازی نمی کنند. یکی از دلایل این امر، عدم وجود رشته های دانشگاهی در حوزه هنرهای اسلامی و به ویژه در مقطع دکترا می باشد. تنها رشته موجود هم که در سال های اخیر تدوین و راه اندازی شده است، یعنی رشته «تاریخ تطبیقی و تحلیلی هنر اسلامی» تفاوت چندانی با رشته «پژوهش هنر» نداشته و به مطالعات صرفا نظری در حوزه تاریخ هنر کشور های اسلامی بسنده کرده است. این در حالیست که، همچنانکه سرفصل های رشته حاضر نشان خواهند داد، امروزه نیاز عمده و چالش اصلی هنر اسلامی، ایجاد ارتباط بین مباحث نظری و حوزه هنری این رشته می باشد. امری که در سرفصل رشته های هنری موجود مغفول مانده است. بنابراین آموزش و تربیت صاحب نظران و متخصصانی که قادر به ارائه تحلیل های صحیح از هنرهای اسلامی بوده و راه حل های مورد نیاز برای ارتقاء کیفی، کمی و تکنیکی گونه های مختلف هنرهای اسلامی را در عصر حاضر ارائه دهند، از اهداف اساسی این دوره تلقی می گردد. از جمله دیگر اهداف برگزاری این دوره می توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱. معرفی و شناسایی شیوه های گوناگون هنری در حوزه جهان اسلام؛
۲. شناسایی صحیح مبانی نظری هنرهای اسلامی و ارائه راه کارهای کاربردی آن ها در آثار هنری معاصر؛
۳. کوشش در جهت ارائه نوآوری های فنی و تکنیکی در زمینه هنرهای اسلامی با حفظ اصالت و هویت اسلامی آنها؛

۴. ایجاد شرایط مناسب برای تحقق رشد و خلاقیت هنرهای اسلامی؛
۵. ارائه راه کارهای عملی برای ایجاد ارتباط میان هنرهای اسلامی و مباحث کارآفرینی جهت ایجاد شغل و تقویت حضور آن در بازارهای جهانی؛
۶. توسعه هنرهای اسلامی به عنوان یکی از ماندگارترین و مؤثرترین ابزار فرهنگی دنیای اسلام؛
۷. جلوگیری از انحطاط میراث‌های هنری به جای مانده و حفظ آن‌ها به عنوان نمودهای بارز فرهنگ اسلامی؛
۸. تلاش در جهت شناخت شاخصه‌ها و ارزش‌های جاودانه هنرهای اسلامی و به کارگیری آن‌ها در ارائه آثار هنری نوین.

ضرورت و اهمیت:

نیاز جامعه هنری امروز ایران به فارغ التحصیلان مقطع دکترا در حوزه هنر به ویژه در رشته هنر اسلامی به شدت ملموس است. جامعه اسلامی ما، برای بهبود وجوه فرهنگی خود و بهبود روند تکامل هنری اش، به گروه‌های متعدد و متخصص در حوزه هنرهای اسلامی نیازمند است. این نیاز به درستی در سند چشم انداز نظام و نیز در نقشه جامع علمی کشور مورد توجه قرار گرفته شده است. بطوریکه بر اساس این اسناد راهبردی، تعداد دانش آموختگان تحصیلات تکمیلی کشور در چشم انداز ۱۴۰۴ بایستی به ۲۰۰۰ نفر در هر یک میلیون برسد. نقشه جامع علمی کشور در حوزه هنر به طور ویژه بر توسعه و بومی سازی و کاربردی سازی هنر با نیازهای واقعی کشور، اشاره داشته و بر حمایت از توسعه آموزش و پژوهش در حوزه هنر متعهد و اسلامی تاکید می کند (نقشه جامع علمی کشور، راهبرد کلان ۱۰، راهبرد ملی ۶ و ۹). همین سند در اقدامات ملی پیشنهادی خود، به ایجاد سازوکار روز آمد سازی محتوای آموزشی در رشته های هنر با تکیه بر مبانی اسلامی توجه ویژه داشته و به راه اندازی رشته های هنری بر اساس آموزه های اسلامی اصرار می ورزد. (نقشه جامع علمی کشور، راهبرد کلان ۱۰، اقدامات ملی ۲ و ۲۸)

بنابراین تربیت متخصصین هنری در حوزه هنرهای اسلامی و تقویت تحلیلات تکمیلی در حوزه هنرهای اسلامی از مطالبات سند چشم انداز منطبق بر جامع نقشه علمی کشور است. متخصصینی که ضمن وقوف به بینش

توحیدی اسلام، و آشنایی با مبانی نظری هنر اسلامی، توانمندی‌های عملی لازم جهت ارتقاء مؤلفه‌های عملی و فنی گرایش‌های گوناگون هنرهای اسلامی را دارا باشند. چراکه بی‌شک یکی از مؤلفه‌های مؤثر در ارتقاء هنرهای اسلامی ایجاد ارتباطات ضروری بین مطالعات نظری و حوزه عملی و کاربردی این هنرهاست. چیزی که به نظر می‌آید تا به حال در سرفصل‌های رشته‌های موجود در این حوزه، نادیده گرفته شده است.

تواناییها و مهارتهای دانش آموختگان رشته:

طراحی رشته به نحوی انجام گرفته است که فارغ التحصیلان بتوانند در یکی از ۸ حوزه مربوطه یعنی سفال‌گری، نقاشی ایرانی، فلزکاری، هنرهای چوب، خوشنویسی اسلامی، زیبایی‌شناسی هنر اسلامی، هنرهای تصویری در جهان اسلام و تاریخ هنر اسلامی واجد توانمندی‌های زیر باشند:

۱. کسب مهارت لازم در شناخت شاخصه‌ها و ارزش‌های جاودانه هنرهای اسلامی و به‌کارگیری آن‌ها در ارائه آثار هنری نوین.
۲. کسب توانمندی لازم در جهت نظریه پردازی در حوزه هنرهای اسلامی معاصر.
۳. کسب مهارت در ارائه راه‌کارهای عملی برای ایجاد ارتباط حوزه مربوطه (یکی از حوزه‌های فوق‌الذکر) و مباحث کارآفرینی جهت ایجاد شغل و تقویت حضور آن در بازارهای جهانی.
۴. کسب توانمندی در شناسایی و ارائه مبانی نظری هنرهای اسلامی.
۵. کسب مهارت در نقد و تجزیه و تحلیل تحولات هنری در روند تاریخ اسلامی.

ویژگی‌های برنامه درسی:

برنامه درسی پیشنهادی برخلاف رویکردهای موجود، که عمدتاً بصورت نظری صرف به هنرهای اسلامی نظر دارند، بیشتر به جنبه‌های کاربردی این هنر نزدیک شده است.

- این رشته درسی جزء رشته‌های جدید وزارت علوم محسوب می‌شود.
- پذیرش دانشجو در این رشته لزوماً به روش نیمه متمرکز انجام می‌پذیرد

- پذیرش دانشجو ضرورتاً از رشته های مختلف هنرهای اسلامی (هنر و صنایع فلز، هنر و صنایع چوب، سفال، نگارگری و فرش) و گرایش های مختلف صنایع دستی و پژوهش هنر انجام می پذیرد.
- پیشینه هنری و عملی در حوزه هنرهای اسلامی جهت ورود به این رشته ضروری می باشد.

طول دوره و شکل نظام درسی:

طول دوره دکتری طبق آیین نامه مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری میباشد. تعداد کل واحدهای درسی دوره ۳۶ واحد بشرح ذیل است:

۱۰	تعداد واحدهای اصلی
۶	تعداد واحدهای ویژه
۲۰	رساله

۳۶	جمع کل واحدها:

دروس دوره به دو دسته اصلی و ویژه تقسیم می شود. دروس اصلی متناسب با ماهیت کلی هنرهای اسلامی و زمینه عمومی پژوهش آینده دانشجویان و دروس ویژه متناسب با حوزه پژوهشی و در راستای رساله پیشنهادی دانشجو ارائه خواهد شد. دانشجوی دوره، پس از تکمیل این مرحله و قبولی در ارزیابی ها و اثبات آمادگی، مجوز استمرار فعالیت پژوهشی و تهیه و نگارش رساله دکتری را اخذ خواهد کرد.

مجموع واحدهای دوره دکتری هنر اسلامی ۳۶ واحد است. دانشجوی دوره بایستی تعداد ۸ ماده درسی، مجموعاً به ارزش ۱۶ واحد درسی از مجموعه دروس اصلی و دروس ویژه را اخذ نموده و پس از گذراندن این دروس رساله پژوهشی معادل ۲۰ واحد تهیه نماید.

تبصره ۱: واحدهای اخذ شده از دروس اصلی ۵ ماده درسی، معادل ۱۰ واحد می باشد. دروس ویژه نیز، که متناسب با حوزه پژوهشی رساله پایانی و با صلاح دید استاد راهنما و تصویب گروه ذیربط ارائه خواهند شد، حداقل ۳ ماده درسی، معادل ۶ واحد خواهد بود.

تبصره ۲: با توجه به رشته تحصیلی دانشجویان در مقاطع تحصیلی قبلی، توانمندی و تخصص آنها و رویکردها و سیاست های آموزشی و پژوهشی دانشکده، گروه برگزار کننده می تواند تا سقف ۸ واحد درس جبرانی نیز برای آنها ارائه نماید. لیست دروس جبرانی در جدول ۲-۲ ارائه شده است.

- دروس اصلی:

دروسی هستند که در گسترش و تعمیق دانش و تقویت توان علمی دانشجو در بدو ورود به دوره نقش عمده دارند. دروس اصلی به صورت کلاس نظری و مباحثه ای ارائه می شوند و هر دانشجو جمعاً ۱۰ واحد از مجموعه آنها را کسب خواهد نمود. عنوان دروس و ارزش آنها به واحد در جدول (۱) آمده است. انتخاب دروس برای دانشجویان با نظر گروه انجام پذیر است.

-دروس جبرانی: دروسی هستند که جهت ارتقاء سطح علمی و توانمندی تخصصی دانشجویانی که وارد رشته هنرهای اسلامی در مقطع دکتری شده اند ارائه می شود. این دروس در واقع به نوعی پیش نیازهای ورود به مطالعات هنرهای اسلامی می باشند و مباحث آنها بطور مستقیم و یا ضمنی در طی تحصیلات مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد هنرهای اسلامی و گرایش های متعدد آن برای دانشجویان ارائه شده است. لذا دارا بودن این اطلاعات برای دانشجویان وارد شده به مقطع دکتری این رشته الزامی است و بنا به تشخیص گروه مجری دوره دکترا بصورت دروس جبرانی برای تمام دانشجویان دکتری این رشته قابل ارائه است.

- دروس ویژه:

دروس ویژه دروسی است که پیوستگی خاص با مطالعات مربوط به پایان‌نامه دانشجوی خواهد داشت و به پیشنهاد استاد راهنما و تصویب گروه ارائه خواهد شد.

دروس ویژه که ۶ واحد خواهد شد ماهیتاً از دسته دروس پژوهشی به حساب آورده می‌شوند. این دروس با هدایت استاد راهنما و تعیین مسیر مطالعه به صورت بحث و گفتگو میان استاد و دانشجو به انجام می‌رسد. در جدول شماره (۲) زمینه‌های پژوهشی دوره و برخی از عناوین دروس ویژه مرتبط با آن زمینه‌ها به منظور آشنایی با این دروس به عنوان نمونه آورده شده است.

- رساله پژوهشی:

تدوین رساله دوره، یک فعالیت پژوهشی است که دانشجو به منظور تولید و اعتلای دانش و هنر اسلامی انجام می‌دهد. رساله دوره ۲۰ واحد است و موضوع آن در یکی از زمینه‌های هشت‌گانه دوره که در جدول شماره (۲) آورده شده با تصویب گروه تدوین می‌شود.

۱- ۲- دروس اصلی:

ردیف	عنوان دروس	تعداد واحد			تعداد ساعت کلاس		
		نظری	عملی	کارگاهی	ساعت نظری	ساعت عملی	ساعت کارگاه
۱	زبان و بیان هنرهای اسلامی	۲			۳۲		
۲	بررسی و تحلیل هنرهای اسلامی معاصر	۲			۳۲		
۳	طراحی در هنرهای اسلامی	۲			۳۲		
۴	نظریه و نقد در مطالعه هنرهای اسلامی	۲			۳۲		
۵	کارکرد نقوش در هنرهای اسلامی معاصر	۲			۳۲		
	جمع کل	۲			۳۲		

تذکره:

دروس اصلی به صورت کلاس نظری و مباحثه‌ای ارائه می‌شوند و هر دانشجو الزاماً می‌بایست تمامی ۱۰ واحد

را اخذ نماید.

۲-۲- دروس جبرانی :

ردیف	عنوان دروس	تعداد واحد			تعداد ساعت کلاس	
		نظری	عملی	کارگاهی	ساعت نظری	ساعت عملی
۱	مبانی نظری هنر در ادیان توحیدی	۲			۲۲	
۲	هنرهای اسلامی از نگاه مستشرقان و نقد آنها	۲			۲۲	
۳	مبانی هنر در حکمت اسلامی	۲			۲۲	
۴	روابط میان رشته ای هنرهای اسلامی	۲			۲۲	
جمع کل					۸	

تذکره:

با توجه به رشته تحصیلی دانشجویان در مقاطع تحصیلی قبلی، توانمندی و تخصص آنها و رویکردها و سیاست های آموزشی و پژوهشی دانشکده، گروه برگزار کننده می تواند تا سقف ۸ واحد درس جبرانی برای آنها ارائه نماید.

۳-۲- جدول شماره ۲: زمینه‌ها و عناوین پیشنهادی دروس ویژه

ردیف	زمینه درس	*نمونه‌های از عناوین دروس			تعداد واحد			تعداد ساعت		
		نظری	عملی	کارگاهی	ساعت نظری	ساعت عملی	ساعت کارگاهی	کلاس	کلاس	کلاس
۱	تاریخ هنر اسلامی	۲			۳۲					
		۲			۳۲					
		۲			۳۲					
		۲			۳۲					
۲	سفال‌گری	۲			۳۲					
		۲			۳۲					
		۲			۳۲					
		۲			۳۲					
۳	نقاشی ایرانی	۲			۳۲					
		۲			۳۲					
		۲			۳۲					

		۳۲		۲	نگارگری معاصر ایران		
		۳۲		۲	تاریخ تحلیلی فناوری هنر فلزکاری در سرزمین‌های اسلامی	فلزکاری	۴
		۳۲		۲	فن‌آوریهای نوین در هنر فلزکاری		
		۳۲		۲	تزیین و کارکرد در هنر فلزکاری		
		۳۲		۲	تحول و تطور شیوه‌ها در هنر فلزکاری		
		۳۲		۲	تاریخ تحلیلی فناوری هنرهای چوب در سرزمین‌های اسلامی	هنرهای چوب	۵
		۳۲		۲	فن‌آوریهای نوین در هنرهای چوب		
		۳۲		۲	تحول و تطور شیوه‌ها در هنرهای چوب		
		۳۲		۲	تزیین و کارکرد در هنرهای چوب		
		۳۲		۲	زیبایی از منظر قرآن	زیبایی‌شناسی هنر اسلامی	۶
		۳۲		۲	زیبایی در آراء حکماء و عرفای اسلامی		
		۳۲		۲	زیبایی از منظر حکمت		
		۳۲		۲	زیبایی در فرهنگ و ادبیات اسلامی		
		۳۲		۲	سیر تحول و تطور خوشنویسی	خوشنویسی اسلامی	۷
		۳۲		۲	زیبایی‌شناسی خوشنویسی اسلامی		
		۳۲		۲	صورت و معنا در خوشنویسی اسلامی		

	۳۲		۲	آداب معنوی در هنر خوشنویسی	هنرهای تصویری در جهان اسلام	۸
	۳۲		۲	تصویر و متون بنیادی اسلام		
	۳۲	۲		تصویر در دنیای معاصر اسلامی		
	۳۲	۲		کارکردهای تصویری در جهان اسلام		
	۳۲	۲		جایگاه تصویر در ادیان توحیدی		

تذکر:

- عناوین فوق به عنوان نمونه پیشنهاد شده و لازم است توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تکمیل و عناوین جدید نیز اضافه گردد.
- دروس ویژه به پیشنهاد استاد راهنما و تصویب گروه ارائه خواهند شد.

سرفصل دروس

عنوان درس به فارسی: زبان و بیان هنرهای اسلامی		
عنوان درس به انگلیسی:		
نوع درس:	اصلی ☒ جبرانی ☐ ویژه ☐	
نوع واحد:	نظری ☒ عملی ☐ کارگاهی ☐ آزمایشگاهی ☐	
تعداد واحد:	۲	تعداد ساعت: ۳۲
نظری:	۲	نظری:
عملی:		عملی:
کارگاهی:		کارگاهی:
دروس پیشنیاز: ندارد		دروس همنیاز: ندارد
آموزش تکمیلی: عملی ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		

اهداف کلی درس:

بررسی تحلیلی و نظری هنرهای اسلامی به منظور آشنایی با زبان ویژه این هنرها جهت فهم حقیقت بیان شده توسط آنها و حصول به غایت هنری آنها.

رئوس مطالب:

شکل گیری زبان و بیان هنر اسلامی
مؤلفه های مشترک هنرهای اسلامی
جستجوی ویژگی های منحصر به فرد زبان هنرهای اسلامی
هدف نهایی و غایت بیانی هنرهای اسلامی

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون های نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
☐	آزمون های نوشتاری ☒ عملکردی ☐	☒	پرسش در کلاس ☐ تمرینات هفتگی ☐

منابع اصلی:

- الصدیق، حسین (۱۳۸۳)، زیبایی شناسی و مسائل هنر از دیدگاه ابوحنیفان توحیدی، ترجمه غلامرضا تهامی.
- بلخاری قهی، حسن (۱۳۸۵)، تجلی نور و رنگ در هنرهای ایرانی - اسلامی، سوره مهر.
- بلخاری قهی، حسن (۱۳۸۸)، مبانی عرفانی هنر و معماری اسلامی، سوره مهر.
- بلخاری قهی، حسن (۱۳۸۹)، حکمت، هنر و زیبایی، فرهنگ اسلامی.
- بورکهارت، تیتوس (۱۳۷۶)، مدخلی بر اصول و روش دینی هنر، ترجمه ستاری، دفتر مطالعات دینی هنر.
- بورکهارت، تیتوس (۱۳۶۰)، هنر مقدس، ترجمه ستاری، سروش.
- بورکهارت، تیتوس (۱۳۶۵)، هنر اسلامی - زبان و بیان، ترجمه رجب‌نیا، سروش.
- بورکهارت، تیتوس (۱۳۷۰)، رمزپردازی، ترجمه ستاری، سروش.
- بورکهارت، تیتوس (۱۳۷۶)، ارزشهای جاویدان هنر اسلامی، ترجمه نصر، دفتر مطالعات دینی هنر.
- دینانی، غلامحسین (۱۳۸۱)، تجلی ماوراء الطبیعه در هنر، نشر معارف.

- ستاری، جلال (۱۳۷۶)، رمز اندیشی و هنر قدسی، نشر مرکز.
- شیخ الاسلامی، علی (۱۳۸۳)، خیال، مثال، و جمال در عرفان اسلامی، فرهنگستان هنر.
- لولر، رابرت (۱۳۶۸)، هندسه‌ی مقدس، ترجمه‌ی هایده معیری، موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی.
- نجیب اوغلو، گل رو (۱۳۷۹)، هندسه و تزئین در معماری اسلامی، ترجمه قیومی هندی، روزنه.
- نصر، سیدحسین (۱۳۷۵)، هنر و معنویت اسلامی، ترجمه قاسمیان، دفتر مطالعات دینی هنر.
- نصر، سیدحسین (۱۳۸۰)، معرفت و معنویت، ترجمه رحمتی، نشر سپهروردی.
- BASTIEN Roger (۲۰۱۱), Islam: art, géométrie et architecture, Tourisme & voyages
- Brend Barbara (۱۹۹۲), Islamic Art, Harvard University Press.
- Cheetham Tom (۲۰۱۱), All the World an Icon: Henry Corbin and the Angelic Function of Beings, North Atlantic Books.
- Corbin Henry (۱۹۷۷), Spiritual Body and Celestial Earth: From Mazdean Iran to Shi'te Iran, Princeton Univ Pre.
- El-Said Issam (۲۰۰۸), Islamic Art and Architecture: The System of Geometric Design, Garnet Publishing.
- Fahmida Suleman (۲۰۱۰), Word of God, Art of Man: The Qur'an and its Creative Expressions, Oxford University Press.
- Persis Berlekamp (۲۰۱۱), Wonder, Image, and Cosmos in Medieval Islam, Yale University Press.
- Renard John (۱۹۹۹), Islam and the Heroic Image: Themes in Literature and the Visual Arts, Mercer University press.
- Ruggles Fairchild (۲۰۱۱), Islamic Art and Visual Culture: An Anthology of Sources, Wiley-Blackwell.

عنوان درس به فارسی: بررسی و تحلیل هنرهای اسلامی معاصر			
عنوان درس به انگلیسی:			
نوع درس:	اصلی ☒ جبرانی ☐ ویژه ☐		
نوع واحد:	نظری ☒ عملی ☐ کارگاهی ☐ آزمایشگاهی ☐		
تعداد واحد:	۲	تعداد ساعت:	۳۲
نظری:	۲	نظری:	
عملی:		عملی:	
کارگاهی:		کارگاهی:	
دروس پیشنیاز: ندارد		دروس هم‌نیاز: ندارد	
آموزش تکمیلی:	عملی ☐ سفر علمی ☒ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		

اهداف کلی درس: آشنایی دانشجویان با جریان‌های هنری اسلامی معاصر و شیوه‌های نقد آنها.

رئوس مطالب:

سر آغاز تحولات معاصر در عرصه هنرهای اسلامی
نقاط قوت و ضعف هنرهای اسلامی در دوره معاصر
تأثیرات تحولات مدرن هنری بر هنرهای اسلامی
سیر تحول هنرهای اسلامی در چالش سنت و مدرنیته
بسترهای ظهور مدرنیته در هنرهای اسلامی
هنرمندان شاخص اسلامی در دوره معاصر

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
☐ پرسش در کلاس ☐ تمرینات هفتگی	☒	☒ آزمون‌های نوشتاری ☐ عملکردی	☐

منابع اصلی:

- آیت‌اللهی، حبیب‌الله (۱۳۸۷)، شیوه‌های مختلف نقد هنری، سوره مهر.
- احمدی، بابک (۱۳۷۰)، ساختار و تائیل متن؛ نشانه‌شناسی و ساختارگرایی، نشر مرکز.
- بلخاری قهی، حسن (۱۳۸۸)، سرگذشت هنر در تمدن اسلامی (موسیقی و معماری)، سوره مهر.
- پاکباز روئین (۱۳۸۰)، نقاشی ایرانی از دیروز تا امروز، انتشارات زرین و سیمین.
- جعفری جلالی، بهنام (۱۳۸۲)، نقاشی قاجاریه؛ نقد زیبایی‌شناسی، کاوش قلم.
- قره باغی، علی اصغر (۱۳۸۸)، هنر نقد هنری، سوره مهر.
- کمره ای، محمدرضا (۱۳۸۹)، نقد ادبی و هنری، مشق هنر.
- گلدمن، لوسین (۱۳۸۲)، نقد تکوینی، ترجمه محمدتقی غیائی، نگاه.
- گودرزی، مرتضی (۱۳۸۵)، جستجوی هویت در نقاشی معاصر ایران، علمی فرهنگی.
- گودرزی، مرتضی (۱۳۸۵)، معرفت هنر معاصر، عطایی.

- Behrens-Abouseif Doris (٢٠٠٥), Islamic Art in the ١٩th Century: Tradition, Innovation, And Eclecticism, Brill Academic Pub.
- Berg Nancy (٢٠٠٠), Mirror of the Invisible: Contemporary Artists Reflecting on Rumi and Islamic Mysticism, California State Univ Art Gallery.
- Dadi Iflikhar (٢٠١٠), Modernism and the Art of Muslim South Asia (Islamic Civilization & Muslim Networks), University of North Carolina Press.
- Fairchild Ruggle (٢٠١١), Islamic Art and Visual Culture: An Anthology of Sources, Wiley-Blackwell.
- Hutton Deborah (٢٠٠٦), Art of the Court of Bijapur (Contemporary Indian Studies), Indiana University Press.
- Kazmi Nuzhat (٢٠١١), Islamic Art: The Past and Modern, Roli Books.
- Lloyd Fran (٢٠٠٢), Contemporary Arab Women's Art: Dialogues of the Present (Women's Art Library), I. B. Tauris.
- Monem Nadine (٢٠٠٩), Contemporary Art in the Middle East, Black Dog Publishing.
- Shabout Nada M. (١٩٩٧), Modern Arab Art: Formation of Arab Aesthetics, University Press of Florida.
- Wijdan Ali (١٩٩٧), Modern Islamic Art: Development and Continuity, University Press of Florida.
- Wijdan, Ali (١٩٩٠), Contemporary Art from the Islamic World, Interlink Pub Group Inc.

عنوان درس به فارسی: مبانی نظری هنر در ادیان توحیدی		عنوان درس به انگلیسی:	
نوع درس: اصلی ☒ جبرانی ☐ ویژه ☐			
نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐ کارگاهی ☐ آزمایشگاهی ☐			
تعداد واحد: ۲	تعداد ساعت: ۳۲	نظری: ۲	دروس پیشنهادی: ندارد
عملی: ۰	عملی: ۰	کارگاهی: ۰	دروس هم‌نیاز: ندارد
آموزش تکمیلی: عملی ☐ سفر علمی ☒ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐			

اهداف کلی درس: آشنایی با جایگاه هنر در متون بنیادی ادیان توحیدی (یهود، مسیحیت و اسلام) و مطالعه تطبیقی کارکردهای دینی هنر در تمدن‌های ناشی از آنها.

رئوس مطالب:

مطالعه وجوه مشترک فرهنگی ادیان توحیدی

بررسی جایگاه هنر در متون بنیادی ادیان توحیدی

جستجوی تفاوت بیانی و زبانی هنر ادیان توحیدی

مطالعه کارکردهای دینی هنر در حوزه فرهنگی هر کدام از ادیان توحیدی

استخراج معیارهای زیبایی‌شناختی هنر در هر یک از ادیان توحیدی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
☐ پرسش در کلاس ☐ تمرینات هفتگی	☒	☒ آزمون های نوشتاری ☐ عملکردی	☐

منابع اصلی:

- اوسینسکی، لئونید و ولادیمیر لوسکی (۱۳۸۸)، معنای شمایل‌ها، ترجمه مجید داودی، سوره مهر.
- بلخاری قهی، حسن (۱۳۸۸)، مبانی عرفانی هنر و معماری اسلامی، سوره مهر.
- بلخاری قهی، حسن (۱۳۸۸)، سرگذشت هنر در تمدن اسلامی (موسیقی و معماری)، سوره مهر.
- بورک‌ها، تیتوس (۱۳۹۰)، مبانی هنر مسیحی، ترجمه نصری، حکمت.
- کوماراسوامی آناندانتیش (۱۳۸۶)، فلسفه هنر مسیحی و شرقی، ترجمه حسین ذکری، فرهنگستان هنر
- کیت کریچلو (۱۳۸۹)، تحلیل مضامین جهان‌شناختی نقوش اسلامی، ترجمه آذرکار، حکمت.

- مدد پور، محمد (۱۳۷۷)، حکمت معنوی و بساحت هنر، حوزه ی هنری.
- مدد پور، محمد (۱۳۸۱)، سیر حکمت و هنر مسیحی، از عصر ایمان تا عصر خرد، سوره مهر.
- مدد پور، محمد (۱۳۸۸)، حقیقت و هنر دینی، سوره مهر.
- Baskind Samantha (۲۰۱۱), Jewish Art: A Modern History, Reaktion Books.
- Brubaker Leslie (۲۰۱۱), Inventing Byzantine Iconoclasm (Studies in Early Medieval History), Duckworth Publishers.
- Cornwell Hilarie (۲۰۰۹), Saints, Signs, and Symbols: The Symbolic Language of Christian Art, Morehouse Publishing.
- Eliane Strosberg (۲۰۱۱), The Human Figure and Jewish Culture, Abbeville Press.
- Ferguson George (۱۹۶۶), Signs and Symbols in Christian Art: With Illustrations from Paintings from the Renaissance, Oxford University Press.
- Giorgi Rosa (۲۰۰۳), Saints in Art (Guide to Imagery Series), J. Paul Getty Museum.
- Grossman Grace Cohen (۱۹۹۸), Jewish Art, Beaux Arts Publications.
- Julius Anthony (۲۰۰۱), Idolizing Pictures: Idolatry, Iconoclasm, and Jewish Art, Thames & Hudson.
- Nes Solrunn (۲۰۰۹), The Mystical Language of Icons, B. Eerdmans Publishing.
- Plate S. Brent (۲۰۰۲), Religion, Art, and Visual Culture: A Cross-Cultural Reader, Palgrave Macmillan.
- Wagner Richard (۱۹۹۴), Religion and Art, University of Nebraska Press.

عنوان درس به فارسی: طراحی در هنرهای اسلامی	
عنوان درس به انگلیسی:	
نوع درس:	اصلی ☒ جبرانی ☐ ویژه ☐
نوع واحد:	نظری ☒ عملی ☐ کارگاهی ☐ آزمایشگاهی ☐
تعداد واحد:	۲
تعداد ساعت:	۳۲
نظری:	۲
عملی:	
کارگاهی:	
دروس پیشنهادی: ندارد	
دروس هم‌نیاز: ندارد	
آموزش تکمیلی:	عملی ☐ سفر علمی ☒ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐

اهداف کلی درس: آشنایی با نظریه‌های موجود در طراحی، بررسی امکان انطباق و بومی‌سازی آنها در حوزه هنرهای اسلامی، کسب بینش لازم جهت ارائه نظریه جدید در حوزه طراحی اسلامی

رئوس مطالب:

- مطالعه طرح اشیاء در تمدن اسلامی
- مطالعه تزئینات و نقوش در هنر اسلامی
- بررسی سیر تحول فرم و طرح در هنر اسلامی
- شناخت شاخه فکری طراحان مسلمان
- شناخت روند ایده پردازی و تبدیل آن به طرح در هنرهای اسلامی
- بررسی امکان کاربست نظریه های جدید طراحی در حوزه هنرهای اسلامی
- بررسی روند نوآوری در حوزه طراحی اسلامی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
☐ پرسش در کلاس ☐ تمرینات هفتگی	☒	☒ آزمون های نوشتاری ☐ عملکردی	☐

منابع اصلی:

- برایان لائوسون (۱۳۸۴)، طراحان چگونه می اندیشند؟ ترجمه ندیمی، دانشگاه شهید بهشتی.
- خزایی، محمد (۱۳۶۸)، کیمیای نقش، مجموعه آثار طراحی اساتید بزرگ نقاشی ایران، حوزه هنری.
- Baer, Eva (۱۹۹۸), Islamic Ornament, New York University Press.
- Bourgoin J. (۱۹۷۳), Arabic Geometrical Pattern and Design, Dover Publications.
- Broug, Eric (۲۰۰۸), Islamic Geometric Patterns, Thames and Hudson.

- Clévenot, D and Degeorge(۲۰۰۰), Ornament and Decoration in Islamic Architecture, Thames and Hudson.
- Critchlow Keith (۱۹۹۹), Islamic Patterns: An Analytical and Cosmological Approach, Inner Traditions.
- Field Robert (۱۹۹۸), Geometric Patterns: From Islamic Art & Architecture, Tarquin.
- Grabar, Oleg (۱۹۹۲), The Mediation of Ornament, Princeton University Press.
- Kühnel, Ernst (۱۹۷۶), The Arabesque Meaning and transformation of an ornament, Verlag für Sammler.
- Necipoglu, Gülru (۱۹۹۵), The Topkapi Scroll Geometry and ornament in Islamic Architecture, Getty Centre.
- Sutton, Daud (۲۰۰۷), Islamic Design: A Genius for Geometry, Wooden Books.
- Wichmann, Brian (۲۰۰۱), The World of Patterns World, Scientific Publishing.

عنوان درس به فارسی: نظریه و نقد در مطالعات هنر اسلامی		عنوان درس به انگلیسی:	
نوع درس: اصلی ☒ جبرانی ☐ ویژه ☐			
نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐ کارگاهی ☐ آزمایشگاهی ☐			
تعداد واحد: ۲	تعداد ساعت: ۳۲	دروس پیشنهادی: ندارد	دروس هم‌نیاز: ندارد
نظری: ۲	عملی: کارگاهی:		
آموزش تکمیلی: عملی ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐			

اهداف کلی درس: آشنایی با نظریه‌ها و روش های موجود در مطالعات هنری و بررسی امکان انطباق و بومی‌سازی آنها در حوزه هنرهای اسلامی.

رئوس مطالب:

شناخت کاربرد روش علمی در نظریه پردازی
 تجزیه و تحلیل و بررسی دیدگاههای تاریخ نگاری هنر اسلامی
 تجزیه و تحلیل و بررسی نگرشهای قدسی و عرفانی
 تجزیه و تحلیل و بررسی دیدگاههای اجتماعی - فرهنگی
 تجزیه و تحلیل و بررسی دیدگاههای فقهی در شکل گیری هنر اسلامی
 مطالعه روند تاریخی شکل گیری مطالعات در حوزه هنرهای اسلامی
 شناخت روش های رایج در مطالعات هنر اسلامی
 آشنایی با روش های مطالعات هنری در جهان
 امکان سنجی کاربرد روش های مطالعات هنری در مطالعه هنر اسلامی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
☐ پرسش در کلاس ☐ تمرینات هفتگی	☒	☒ آزمون های نوشتاری ☐ عملکردی	☐

منابع اصلی:

- ایوان گودالیوس (۱۳۹۰)، رویکردهای معاصر در آموزش هنر، ترجمه صاحب قلم، چاپ و نشر نظر.
- بورکهارت، تیتوس (۱۳۷۶)، ترجمه ستاری، مدخلی بر اصول و روش دینی هنر، دفتر مطالعات دینی هنر.
- قره باغی، علی اصغر (۱۳۸۸)، هنر نقد هنری، سوره مهر.
- قره باغی، علی اصغر (۱۳۸۸)، هنر نقد هنری، سوره مهر.

- کمره ای، محمدرضا (۱۳۸۹)، نقد ادبی و هنری، مشق هنر.
- کمره ای، محمدرضا (۱۳۸۹)، نقد ادبی و هنری، مشق هنر.
- گلدمن، لوسین (۱۳۸۲)، نقد تکوینی، ترجمه محمدتقی غیائی، نگاه.
- گلدمن، لوسین (۱۳۸۲)، نقد تکوینی، ترجمه محمدتقی غیائی، نگاه.
- گودرزی، مرتضی (۱۳۸۵)، آسیب شناسی نقد هنری، سوره مهر.
- گودرزی، مرتضی (۱۳۸۵)، آسیب شناسی نقد هنری، سوره مهر.
- نامور مطلق، بهمن و الله شکر اسداللهی (۱۳۸۸)، نقد تکوینی در هنر و ادبیات. انتشارات علمی فرهنگی.
- وتوری لئونلو (۱۳۸۴)، تاریخ نقد هنر، ترجمه امیر مدنی، نشر فضا.

مشخصات درس

عنوان درس به فارسی: هنر اسلامی از دیدگاه مشرقان و نقد آنها			
عنوان درس به انگلیسی:			
نوع درس: اصلی ☒ جبرانی ☐ ویژه ☐			
نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐ کارگاهی ☐ آزمایشگاهی ☐			
تعداد واحد: ۲	تعداد ساعت: ۳۲	دروس پیشنهادی: ندارد	نظری: ۲
عملی: کارگاهی:	عملی: کارگاهی:	دروس هم‌نیاز: ندارد	عملی: کارگاهی:
آموزش تکمیلی: عملی ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐			

اهداف کلی درس: بررسی نظریات و دیدگاه کسانی که بیرون از جهان اسلام قرار دارند و به هنر اسلامی به مثابه یک ابزار تحقیقی می‌نگرند. در این درس دانشجویان علاوه بر معرفی دیدگاه آنان با نقد این دیدگاهها نیز آشنا خواهند شد.

رئوس مطالب:

- معرفی دو دیدگاه تاریخی نگر و پدیدار شناسانه به عنوان روش بحث.
- بررسی لوازم نگرش تاریخی (باستانشناسانه) به هنر اسلامی و نقد این دیدگاه در آثار مستشرقان.
- تجزیه و تحلیل نگرش غیر تاریخی و در نظر گرفتن امکانات هنر اسلامی در این زمینه.
- توجه به وجه اختلاف نگرش های درون سنتی و برون سنتی در زمینه هنر اسلامی.
- معضلات نگرش عینی گرا به هنر اسلامی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
☐ پرسش در کلاس ☐ تمرینات هفتگی	☒	☒ آزمون های نوشتاری ☐ عملکردی	☐

منابع اصلی:

- موسوی، سید رضی (۱۳۹۰)، در آمدی بر روش شناسی هنر اسلامی، نشر ادیان.
- گرابار، اولگ (۱۳۸۲)، شکل گیری هنر اسلامی، ترجمه مهرداد وحدتی، پژوهشگاه علوم انسانی.
- شیمل، آنماری (۱۳۶۸)، خوشنویسی و فرهنگ اسلامی، ترجمه اسدالله آزاد، آستان قدس رضوی.
- گوچک، موگ (۱۳۹۲)، رویارویی شرق و غرب در عصر روشنگری، مترجم: دکتر عبدالله همتی گلپان، مشهد: بنیاد پژوهش های اسلامی.
- سعید، ادوارد (۱۳۷۷)، شرق شناسی، ترجمه: عبدالرحیم گواهی، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

- Burckhardt, Titus(۲۰۰۱), Sacred Art in East and West, World wisdom.
- Debra Johanyak and Walter S. H. Lim. (۲۰۰۹), The English renaissance, Orientalism, and the idea of Asia.
First published in ۲۰۱۰ by PALGRAVE MACMILLAN® in the United States—a division of St. Martin's Press
LLC, ۱۷۵ Fifth Avenue, New York, NY ۱۰۰۱۰.
- Grabar, Oleg (۱۹۹۲), The Mediation of Ornament, princeton.
- -----(۱۹۸۳), The formation of Islamic Arts, Princeton.
- Leaman, Oliver(۲۰۰۴), Islamic Aesthetics, Einburg University Press.
- Macfie, A.L. (۲۰۰۱), Orientalism. Longman.
- Mackenzie, john(۱۹۹۵), Orientalism history,theory and the arts.
- Michell, George(۲۰۰۰), Architecture of the Islamic World, Themes and Hudson.

مشخصات درس

عنوان درس به فارسی: کارکرد نقوش در هنرهای اسلامی معاصر		
عنوان درس به انگلیسی:		
نوع درس: اصلی ☒ جبرانی ☐ ویژه ☐		
نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐ کارگاهی ☐ آزمایشگاهی ☐		
تعداد واحد: ۲	تعداد ساعت: ۳۲	دروس پیشنهادی: ندارد
نظری: ۲	نظری:	
عملی:	عملی:	دروس هم‌نیاز: ندارد
کارگاهی:	کارگاهی:	
آموزش تکمیلی: عملی ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		

اهداف کلی درس: آشنایی دانشجویان با امکانات و قابلیت های تزئینی هنر اسلامی بر اساس فناوری های نوین و ارائه راه حل هایی در جهت احیاء آنها در هنرهای کاربردی امروز

رئوس مطالب:

آشنایی با گنجینه غنی نقوش تزئینی در عرصه هنرهای اسلامی
 شیوه های بازیافت و بازسازی مجدد تزئینات هنر اسلامی
 تحلیل نقوش بر مبنای اصول حاکم بر عناصر زیبا شناختی هنر معاصر
 شناخت ساختار طراحی و مضامین نقوش هنر اسلامی بر اساس مبانی هنرهای تجسمی معاصر
 معرفی نمونه های موفق تزئینات موجود مبتنی بر آثار کهن هنر اسلامی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
☐ پرسش در کلاس ☐ تمرینات هفتگی	☒	☒ آزمون های نوشتاری ☐ عملکردی	☐

منابع اصلی:

- اینگهاوزن، ریچارد (۱۳۸۲)، هنر و معماری اسلامی، ترجمه یعقوب آژند، انتشارات سمت، تهران.
- پوپ، آرتور (۱۳۳۸)، شاهکارهای هنر ایران، ترجمه پرویز خانلری، تهران، انتشارات فراکلین، تهران.
- تدهیبی، مسعود (۱۳۸۲)، نقشمایه های ایرانی، انتشارات سروش، تهران.
- ترک زاده، هانیه (۱۳۸۷)، گرافیک عامیانه، انتشارات رسم، تهران.
- خزائی، محمد (۱۳۸۲)، مجموعه مقالات اولین همایش هنر اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران.
- روح فر، زهره (۱۳۸۰)، نگاهی بر پارچه باقی دوران اسلامی، انتشارات سمت، تهران.

- شایسته فر ، مهناز (۱۳۸۶) ، دیباچه ای بر هنر ایرانی - اسلامی ، انتشارات موسسه مطالعات هنر اسلامی ، تهران .
 - مختار معصومی ، بیتا (۱۳۸۶) ، نقش دیروز ، گرافیک امروز ، انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ، تهران .
 - ممیز ، مرتضی (۱۳۸۴) ، جستجوهای مرتضی ممیز در طراحی نشانه به کوشش ساعد مشکی ، انتشارات یساولی ، تهران .
 - ویلسون ، اوا (۱۳۸۴) ، طرح های اسلامی ، ترجمه محمد رضا ریاضی ، انتشارات سمت ، تهران .

- Allan, James W. (۱۹۷۱), *Medieval Middle Eastern Pottery*, Oxford: Ashmolean Museum Press.
 Blair, Sheila S. (۱۹۹۲), *The Monumental Inscriptions from the Early Islamic Iran and Transoxiana* Leiden: E.J. Brill.
 Bombaci, A. (۱۹۶۶), *The Kufic Inscription in Persian Verses in the Court of the Royal Palace of Masud III at Ghazni*, Roma: Is.M.E.O.
 Burckhardt, T. (۱۹۷۶), *Art of Islam, Language and Meaning*, London: World of Islam Festival Trust.
 Cook, J.M. (۱۹۸۳), *The Persian Empire*, London: J.M. Dent & Sons Ltd.
 Dalu Jones (۱۹۷۸), "Surface, Pattern and Light" in, *Architecture of the Islamic World*, ed. G. Michell, London: Thames and Hudson.
 Daneshvari, A. (۱۹۸۶), *Animal Symbolism in Warqa wa Gulshah*, Oxford: Oxford University Press.
 Dimand, M S. (۱۹۳۷), "Studies in Islamic Ornament, I. Some Aspects of Omayyad and Early Abbasid Ornament," *Ars Islamica*, vol. IV, pp. ۲۹۳-۳۳۷.
 ----- (۱۹۵۲), "Studies in Islamic Ornament, II. The Origin of the Second Style of Samarrâ Decoration," *Archaeologica Orientalia in Memoriam Ernst Herzfeld*, New York: J.J. Augustin Publisher.
 ----- (۱۹۴۷), *A Hand book of Mohammedan Arts*, New York: Hartsdale House.
 Ettinghausen, R. (۱۹۳۶-۷), "Evidence for Identification of Kashan Pottery", *Ars Islamica*, vol. ۳-۴ , pp. ۴۴-۷۶.
 ----- (۱۹۵۲), "The 'Beveled Style' in the Post-Samarra Period" *Archaeologica Orientalia in Memoriam Ernst Herzfeld*, New York: J.J. Augustin Publisher.
 Ettinghausen, R. and Grabar, O. (۱۹۸۷), *The Art and Architecture of Islam, ۶۵۰-۱۲۵۰*, New Haven and London: Yale University Press.
 Gelfer-Jørgensen, M. (۱۹۸۶), *Medieval Islamic Symbolism and the Paintings in the Cefalù Cathedral*, E. J. Brill, Leiden.
 Grabar, O. (۱۹۹۲), *The Mediation of Ornament*, Princeton: Princeton University Press.
 Grohmann, A. (۱۹۵۷), "The Origin and Early Development of Floriated Kufic" in *Ars Orientalis*, vol. II, pp. ۱۸۳-۲۱۴.
 Herzfeld, E. "Arabesque", in *EI* (۱), vol. I, pp. ۳۶۳-۳۶۷.
 ----- (۱۹۴۱), *Iran in the Ancient East*, Oxford: Oxford University Press.
 Khazâie, Mohammad. (۱۹۸۹), *Elixir of Painting, a Collection of Works by Masters of Iranian Painting and a Review of the Schools of Painting from "Mongol" to "Safavid"*, Tehran: The Art Bureau of the Islamic Organisation Press.
 ----- (۱۹۹۹), *Islamic Art of Persia; Origin; Form and Meaning*, London: Book Extra.
 ----- (۲۰۰۲), *Hezâr Naghsh, One Thousand of Iranian Decorative Motifs*, Tehran: Institute of Islamic Art Press.
 ----- (Ed) (۲۰۰۲), *Islamic Art, Proceeding of the First Conference on Islamic Art of Persia*, Tehran: Institute of Islamic Art.
 Kühnel, E. (۱۹۷۶), *The Arabesque, Meaning and Transformation of an Ornament*, Graz, Austria: Verlag für Sammler.
 Lechler, G. (۱۹۳۷), "The tree of Life in Indo-European and Islamic Cultures", in *Ars Islamica*, vol. IV, pp. ۳۶۹-۴۲۰.
 Lings, Martin (۱۹۷۶), *The Quranic Art of Calligraphy and Illumination*, London: World of Islam Festival Trust.
 Nasr, S. H. (۱۹۸۷) *Islamic Art and Spirituality*, Albany: State University of New York Press.
 Necipoglu, Gülru (۱۹۹۵), *The Topkapi Scroll - Geometry and Ornament in Islamic Architecture*, Santa Monica: The Great Center for the History of Art and Humanities.
 Nizam al-Mulk (۱۹۷۸), *Siyasat-nama or The Book of Government or Rules for Kings*, Trans. by H. Darke, London: Routledge.
 Riegl, Alois (۱۹۹۲), *Problems of Style: Foundations For a History of Ornament* translated by Evelyn Kain and annotated by D. Castriota, Princeton: Princeton University, Press.
 Safadi, Y. H. (۱۹۷۸), *Islamic Calligraphy*, London: Thames and Hudson.
 Schimmel, A. (۱۹۷۰), *Islamic Calligraphy*, Leyden: E. J. Brill.
 ----- (۱۹۸۶), "Poetry and Calligraphy", in *Highlights of Persian Art*, ed. R. Ettinghausen, Colorado: Westview Press.
 Schuyler, Cammann (۱۹۵۷), "Ancient Symbols in the Modern Afghanistan in *Ars Orientalis*, volume II, Michigan: University of Michigan Press, pp. ۵-۳۴.

عنوان درس به فارسی: روابط میان رشته ای هنرهای اسلامی	
عنوان درس به انگلیسی:	
نوع درس: اصلی ☒ جبرانی ☐ ویژه ☐	
نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐ کارگاهی ☐ آزمایشگاهی ☐	
تعداد واحد: ۲	تعداد ساعت: ۳۲
نظری: ۲	نظری: ندارد
عملی: کارگاهی: ندارد	عملی: کارگاهی: ندارد
آموزش تکمیلی: عملی ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	

اهداف کلی درس: تبیین یکپارچگی و همگرایی هنرهای اسلامی

رنویس مطالب:

- تعاریف و مناسبات هنر اسلامی، هنرهای اسلامی و هنرهای جهان اسلام
- بررسی چگونگی تعامل میان نظامهای گوناگون بیانی
- بررسی روابط دو جانبه و چندجانبه بیناهنری
- نقش کلام در پیوند میان هنرهای گوناگون
- بررسی پیوستگی در زمانی و همزمانی هنرهای اسلامی
- نقش مدرنیته در گسست بینارشته ای هنرهای اسلامی
- روابط درون رشته ای هنرهای اسلامی

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون های نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
☐	آزمون های نوشتاری ☒ عملکردی ☐	☒	برسش در کلاس ☐ تمرینات هفتگی ☐

منابع اصلی:

- بلخاری قهی، حسن (۱۳۸۸)، سرگذشت هنر در تمدن اسلامی (موسیقی و معماری)، سوره مهر.
- ربیعی، هادی (۱۳۹۰) جستارهایی در چیستی هنر اسلامی، انتشارات فرهنگستان هنر.
- محمدی اردکانی، جواد علی (۱۳۹۲)، همگامی ادبیات و نقاشی قاجار، یساولی.
- مدد پور، محمد (۱۳۷۲)، تجلی حقیقت در ساخت هنر، برگ.
- مقدم اشرفی، م. (۱۳۶۷)، همگامی نقاشی با ادبیات در ایران، ترجمه روئین پاکباز، نشر نگاه.

- نامور مطلق، بهمن (۱۳۹۱) یازنمایی فضاهاى شهري در هنر و ادبيات. نظر شهر.

عنوان درس به فارسی: مبانی هنر در حکمت اسلامی			
عنوان درس به انگلیسی:			
نوع درس: اصلی و مشترک ☒ تخصصی ☐ جبرانی ☐ اختیاری ☐			
نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐ کارگاهی ☐ آزمایشگاهی ☐			
تعداد واحد:	۲	تعداد ساعت:	۳۲
نظری:	۲	نظری:	دارد
عملی:		عملی:	ندارد
کارگاهی:		کارگاهی:	
آموزش تکمیلی: عملی ☐ سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐			

اهداف کلی درس: آشنایی با تاثیرات نظری و عملی حکمت و عرفان در حوزه هنر های اسلامی.

اهداف رفتاری:

- توانمندی در شناخت مبانی حکمت و عرفان اسلامی
- توانمندی در شناسایی مبانی حکمی و عرفانی در آثار هنری.
- کسب مهارت در تحلیل بیان و محتوای آثار اسلامی

رئوس مطالب:

- هستی‌شناسی هنرهای اسلامی (بررسی ماهیت هنر در فلسفه و عرفان اسلامی و جنبه جمالی و جلالی هنرهای اسلامی)
- هنر سنتی، هنر مقدس و هنر دینی از دیدگاه سنت‌گرایان
- جنبه‌های حکمی هنرهای اسلامی (بررسی تأثیر عرفان)
- حکمت و معنویت در هنرهای اسلامی (بررسی تأثیر عرفان و سلوک معنوی) با اشاره به فتوت نامه‌ها
- بیان مولفه های حکمی و عرفانی هنر اسلامی
- ارائه آراء حکما و عرفا در باب هنر
- رمز و نماد در هنر اسلامی
- ارائه مصادیق تاثیرات بیش عرفانی در بیان، فرم، رنگ و دیگر عناصر هنرهای اسلامی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
☐ پرسش در کلاس ☐ تمرینات هفتگی	☒	☒ آزمون های نوشتاری ☐ عملکردی	☐

منابع اصلی:

- الصدیق، حسین (۱۳۸۳)، زیبایی شناسی و مسائل هنر از دیدگاه ابوحنیف توحیدی، ترجمه غلامرضا تهامی، الهدی.
- بلخاری قهی، حسن (۱۳۸۸)، اورنگ (مجموعه مقالات درباره مبانی نظری هنر)، سوره مهر.
- بلخاری قهی، حسن (۱۳۸۵)، تجلی نور و رنگ در هنرهای ایرانی - اسلامی، سوره مهر.

- بلخاری قهی، حسن (۱۳۸۸)، مبانی عرفانی هنر و معماری اسلامی، سوره مهر.
 - بلخاری قهی، حسن (۱۳۸۹)، حکمت، هنر و زیبایی، فرهنگ اسلامی.
 - بورکهارت، تیتوس (۱۳۷۶)، ارزشهای جاویدان هنر اسلامی، ترجمه‌ی نصر، دفتر مطالعات دینی هنر.
 - بورکهارت، تیتوس (۱۳۶۵)، هنراسلامی - زبان و بیان، ترجمه رجب‌نیا، سروش.
 - دینانی، غلامحسین (۱۳۸۱)، تجلی ماوراء الطبیعه در هنر، نشر معارف.
 - شیخ الاسلامی، علی (۱۳۸۳)، خیال، مثال، و جمال در عرفان اسلامی، فرهنگستان هنر.
 - لولر، رابرت (۱۳۶۸)، ترجمه‌ی هایدی معیری، هندسه‌ی مقدس، موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی.
 - نجیب اوغلو، گل رو (۱۳۷۹)، هندسه و تزئین در معماری اسلامی، ترجمه قیومی هندی، روزنه.
 - نصر، سیدحسین (۱۳۷۵)، هنر و معنویت اسلامی، ترجمه قاسمیان، دفتر مطالعات دینی هنر.
 - نصر، سیدحسین (۱۳۸۰)، معرفت و معنویت، ترجمه رحمتی، نشر سپهروردی.
 - نصرالله حکمت (۱۳۸۴)، حکمت و هنر در عرفان ابن‌عربی (عشق، زیبایی و حیرت)، فرهنگستان هنر.
- Fahmida Suleman (۲۰۱۰), *Word of God, Art of Man: The Qur'an and its Creative Expressions*, Oxford University Press.
 - Persis Berlekamp (۲۰۱۱), *Wonder, Image, and Cosmos in Medieval Islam*, Yale University Press.

